Poštno tekoči račun št. 24. — Conto corrente con la posta.

Posamezna številka 20 stotink.

Izhaja: vsak pondeljek in četrtek popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto 25 L.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 62 V Gorici, v pondeljek 11. avgusta 1924. Leto VII.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadružne tiskarne v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli štev. 5. — (prej Scuole). —

Prosvetni dom.

Brez bahavosti lahko zapišemo: v neprijaznih razmerah živimo, na vseh koncih in krajih se delajo našemu javnemu vdejstvovanju zapreke in včasih smo naravnost v nevarnosti, a kljub vsemu mi ne klonimo z duhom. Na vseh poljih narodovega življenja se gibljemo ter skušamo napredovati in se izpopolniti. Brezdvomno najživahnejše in najplodonosnejše je pa naše delo na prosvetnem polju. Ukinili so nam nad 30 društev, za vsako prireditev je treba napraviti nešteto korakov, mnogokje je pod nadzorstvom celotno notranje delovanje naših prosvetnih organizacij, toda prosvetno delo v naši deželi vseeno ne spi. Pri njem se najizraziteše izpričuje resnica, da vsaka sila rodi odpor.

Matica naših društev »Prosvetna zveza« v Gorici je brez oporekanja ustanova, ki si je že z dosedanjim svojim mladim delovanjem priborila častno mesto v zgodovini naših narodnih bojev. Ker njeno delovanje ni politično, temveč samo izobraževalno, se ne bomo spuščali v opis in ocenitev tega dela. Brez pretiravanja pa lahko rečemo, da je »Prosvetna zveza« ognjišče in središče vsega našega narodnega življenja. »Prosvetna zveza« je oni neusahljivi vir, iz katerega vrejo dan za dnem nove, sveže sile v naše sicer izmučeno, toda vedno še zdravo narodno telo. Če bi začela pešati »Prosvetna zveza«, bi bil to neizpodbiten dokaz, da smo začeli kot samobiten narod nazadovati in propadati. »Prosvetna zveza« je merilo naše življenske sile in moči. Zato mora biti »Prosvetni zvezi« posvečena vsa naša skrb in ljubezen. Njen razvoj in razmah morata postati sveta in častna zadeva nas vseh. Vsled tega moramo podvzeti vse, da bo »Prosvetna zveza« čimboljživljenja zmožna. Glavni predpogoj za to pa je: »Prosvetni dom«.

Kakor ve cela dežela razvija »Prosvetna zveza« živahno delovanje skoro do zadnje vasice. Če se hoče pa to delo še nadalje smotrno in plodonosno razvijati, mora imeti matica vse možnosti, da se razvije in razgiblje.

Pomislimo samo! Matica vsega našega prosvetnega gibanja v deželi nima lastnega doma. Med tem ko imajo posamezna društva na deželi svoje ponosne domove, mora njihova duševna mati bivati pod tujo streho. Že samo ta žalostna resnica bi morala vzdramiti vse naše sile za delo za »Prosvetni dom«.

Še bolj kot častni, nas silijo k temu stvarni razlogi.

Ko smo ustanovili »Prosvetno zvezo« in smo začeli polagati nove, sveže klice za strto in razbito društveno življenje, je za silo seveda zadostovala mala sobica — mala celica, iz katere je plulo življenje v deželo. Toda klice so začele poganjati in cveteti, matica se je razrasla v mogočno drevo. Mala sobica je postala preozka. Poiskati je bilo treba nove prostore, ki pa tudi že davno več ne odgovarjajo določenemu cilju. Z poglobitvijo in razširitvijo prosvetne organizacije so se podvojile in podesetorile tudi njene potrebe. Nezadostni prostori jo pa tesnijo in naravnost dušijo. Če skliče skupaj zastopnike svojih članic, mora iskati zborovalno dvorano. Če hoče prirediti dramatični tečaj, mora beračiti in prosjačiti po celem mestu. Ko priredi gospodinjski tečaj, mora iskati zavetje pod sicer gostoljubno, toda ne lastno streho. Če hoče prirediti telovadne tečaje, mora iti ven na deželo iskat primerne prostore. Kratko! »Prosvetni zvezi« sta njen razvoj in razmah nemogoča, če ne dobi »Prosvetnega doma«. Ker je pa najkrepkejši razcvit matice naših društvenih organizacij bistvena potreba za naš narodni obstoj, zato moramo vsi na delo da zgradimo čimprej v Gorici »Prosvetni dom«!

Kaj se godi po svetu?

V Belgradu je začelo izredno zasedanje parlamenta. Nova vlada se je predstavila ljudskim zastopnikom, razvila pred njimi svoj program. Nikdar ni še vladalo v Belgradu in v celi državi tako zanimanje za sejo Narodne skupščine kakor 6. avgusta. Že ob 7. uri zjutraj so čakale množice pred parlamentom in na cesti je nastal tak naval, da je bil promet ustavljen. Ko je novi načelnik vlade Ljuba Davidovič začel govoriti, je bila zbornica nabito polna, v diplomatskih ložah so sedeli zastopniki skoro vseh inozemskih držav.

Program nove vlade.

Davidovič je izjavil, da hoče nova vlada ustvariti sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi in urediti državo na tej podlagi. Enakopravnost vseh treh plemen mora biti resnična in se mora izražati toliko v političnem kolikor v gospodarskem življenju države. Nobena pokrajina države se ne sme okoristiti na račun druge, davčna bremena morajo biti enakomerno in pravično razdeljena na vse dežele. To je velike važnosti, kajti Slovenija in Hrvatska sta se doslej bridko pritoževale, da plačujejo Slovenci in Hrvati mnogo več davkov ko Srbi, da se steka ves denar v Belgrad, odkoder se ne vrača več v Slovenijo in Hrvatsko. Ako vpelje nova vlada popolno enakopravnost v vsem davčnem življenju države, se bodo Slovenci in Hrvati oddahnili, povečalo se bo njihovo zaupanje v pravičnost države, kar more Jugoslaviji le koristiti.

Pozdrav zapadnim demokracijam.

Davidovič je v svojem govoru izrazil simpatije nove vlade za zmagujočo demokracijo na Francoskem in v Angliji ter poudaril, da bo tudi nova vlada delala politiko prave demokracije. Zato bo Jugoslavija pomagala, da se ugled Zveze narodov okrepi, tako da se bodo potom zveze poravnavali vsi spori in prepiri med narodi. Mesto orožja naj odločuje pamet in mednarodno razsodišče.

Da hočejo novi možje v Belgradu vladati v duhu resnične demokracije, je za mednarodni ugled Jugoslavije zelo koristno, kajti mi živimo v času, ko zmaguje ideja demokracije v vsej Evropi. Na Francoskem je bila poražena nasilna, militaristična politika Poincarèja in zmagal je Herriot. Na Angleškem so na vladi delavci. V obeh najmogočnejših državah Evrope je politika nasilja vničena. ljudstvo prihaja zopet do besede.

Naravno je, da bosta demokratični vladi v Londonu in Parizu podpirali v prvi vrsti vlade, ki so njima sorodne, ne pa nasprotnih. Zato je bilo zelo pametno da je nova jugoslovanska vlada izjavila, da se bo držala odločne demokratične politike. S tem si je zagotovila simpatije in pomoč pri mogočnih demokratičnih državah zapada, od katerih potrebuje mlada Jugoslavija politične in gospodarske podpore.

Program nove vlade odgovarja novemu položaju v Evropi, ker se strinja z demokratičnim duhom, ki se širi med evropskimi narodi.

Mati Rusija.

Demokratični nazori nove vlade se vidijo tudi v tem, da je ministrski predsednik Ljuba Davidovič izjavil javno svoje simpatije za bratski ruski narod. Povedal je, da je srčna želja nove vlade obnoviti prijateljske zveze z veliko slovansko Rusijo. Do danes ni bilo mogoče ustvariti zveze med Rusijo in Jugoslavijo, ker gospod Poincarè tega ni dovoljeval. Protiruska kapitalistična politika politika Francozov je Pašiču vezala roke, belgrajska vlada ni nikoli govorila o Rusiji. Žalostna posledica te politike je ta, da niso Jugoslovani do danes Rusije niti priznali. Nemci so Rusijo priznali, priznali so jo Angleži, priznali celo Italijani, zastopnik sovjetske Rusije sedi v Berlinu, v Londonu in v Rimu, slovanski Belgrad pa ni še videl do danes uradnega zastopnika ruske države. To so razmere, s katerimi se jugoslovansko ljudstvo ne more strinjati. Narod je bil vedno za Rusijo in je vedno želel prijateljstva z rusko državo.

Tej ljudski želji je dala duška izjava nove jugoslovanske vlade, ki pravi, da se mora Rusija čim prej priznati, nakar bi se obnovilo staro prijateljstvo med Rusi in Jugoslovani.

Ta izjava dokazuje, da je zavel v Parizu svež duh demokracije, kar se vidi in opaža tudi v Jugoslaviji.

Balkan balkanskim narodom!

To je tudi važna točka v programu Davidovič - Koroščeve vlade. Nova belgrajska vlada se je izjavila za zvezo vseh narodov, ki bivajo na Balkanu, to se pravi za zvezo med Jugoslovani, Grki, Romuni in Bolgari. Ti narodi se morajo med seboj sporazumeti, združiti se morajo za skupen nastop proti velikim kapitalističnim državam, ki bi rade Balkan izkoriščale in izmozgavale. Na Balkanu naj ukazujejo in gospodarijo domači balkanski narodi in ne tujci.

Ta program je pa le mogoč na podlagi demokratičnega sporazuma med balkanskimi državami, v prvi vrsti med Jugoslavijo in Bolgarijo. Da se je nova jugoslovanska vlada izjavila za sporazum in zvezo z Bolgari, mora prisrčno veseliti vsakega človeka, ki demokratično in slovansko čuti. To so glavne točke programa nove vlade, ki je proglasila za Jugoslavijo politiko demokracije in sporazuma toliko v notranjosti države kolikor na zunaj.

Proti centralizmu!

Ni treba niti posebno poudariti, da je skupna podlaga nove vlade sovraštvo proti centralizmu. Davidovič in Korošec hočeta dati ljudstvu samoupravo v občini in deželi, uresničiti hočeta svoj avtonomistični program. Kaj to pomeni za ljudstvo, vemo posebno mi goriški Slovenci, ki smo zgubili deželno in občinsko avtonomijo. Koliko gospodarske škode smo že pretrpeli, odkar je bila vničena naša avtonomija, vedo povedati naše občine, naši župani in kmetje.

Da se je nova jugoslovanska vlada odločila za samovlado ljudstva, sklenila je, da vzame v občini in deželi oblast uradnikom ter jo izroči prebivalstvu, to je dokaz da razumejo novi možje v Belgradu ljudske potrebe in želje.

Zedinjena Slovenija!

Nova vlada je brž po svojem nastopu začela že izvrševati svoj program. Izpolnila je na primer eno najbolj prisrčnih želj slovenskega naroda, s tem da je združila zopet Slovenijo v eno celoto. Znano je, da je bila Slovenija za časa Žerjavove vlade razdeljena v dva dela: v štajersko in v ljubljansko oblast. Ljubljana je pa nehala biti središče vseh Slovencev, Slovenija je zgubila svojo prestolico in se razcepila med Štajerce in Kranjce. Slovenska javnost je bila tej politiki nasprotna in zahtevala, da mora biti vse slovensko ozemlje združeno, ker se tako gospodarsko in narodno lepše razvija. Enotna Slovenija je prvi pogoj za avtonomijo Slovencev.

Nova vlada je imenovala že velikega župana za celokupno Slovenijo ter odstavila velikega župana v Mariboru. Ta sklep je napravil na slovensko ljudstvo najboljši vtis in razveselil vso slovensko javnost.

Proti politiki nasilja!

Demokratični značaj nove vlade se vidi tudi v tem, da je nastopila z vso odločnostjo proti politiki nasilja, ki se je začela širiti v zadnjem času posebno po Sloveniji. Vsem so še v spominu žalostni dogodki v Trbovljah, kjer se je prelivala bratska kri in so se Slovenci med seboj morili. Prvič kar obstaja Slovenija, so se slovenske stranke začele oboroževati s puškami in bombami ter se borile ena proti drugi z ubojstvi. Tako sramotnih in poniževalnih razmer nismo doživeli Slovenci še nikoli v svoji zgodovini. Kam bi prišel slovenski narod, ako bi se smele stranke klati in moriti po cestah? Jugoslavija bi se pogubila, ako bi se take razmere razširile po vsej državi.

Za zakonito in varno življenje!

V Jugoslaviji obstojita dve stranki, ki sta postavili v svoj program nasilstva. Eni so komunisti, drugi so orjunaši ali jugoslovanski fašisti. Proti komunistom so bivše vlade že zdavnaj nastopile, udarile so jih trdo in neusmiljeno. Komunistična stranka je bila razpuščena, vlada je zaplenila vse imetje stranke, komunistični listi

so bili kar prepovedani. Druga nasilna organizacija so jugoslovanski fašisti, ki sestojè iz orjunašev in še nekaterih drugih skupin v Srbiji in na Hrvatskem.

Kako je bilo z jugoslovanskim fašizmom? Ali je vlada udarila tudi to organizacijo nasilja? Ne! Dokler so bili radikalci s Pašičem sami na vladi, so oblastva vzdrževala javni red in skrbela, da se ne vrše v deželi zločini. Ako so zagrešili orjunaši nasilstvo, je policija izvršila svojo dolžnost in branila varnost državljanov. Izvrševala je zakonske predpise in nastopala proti zločinom. Sicer je pa dovoljevala jugoslovanskim fašistom, da neovirano širijo svojo organizacijo po državi. Razmere so se korenito spremenile, ko sta se združila s Pašićem Pribičević in Žerjev. Dr. Žerjav je v Sloveniji začel na vso moč podpirati fašizem in dal policiji ukaz, da mora zatisniti eno oko, ko vidi orjunaše na delu. Kakor v Italiji tako se je zgodilo v Sloveniji. Glasilo fašistov »Orjuna« je začela groziti z nasilstvi, jela je protipostavno žugati in strahovati svoje nasprotnike, oborožila se je s samokresi in bombami in politični zločini so že pretresali slovenski narod. Kakor v Italiji tako so tudi v Sloveniji oblastva postala slepa in gluha in podpirala skrivaj nasilneže.

Slovensko ljudstvo je doživelo ponižanje, da so zagoreli plameni prvega delavskega doma, da so obležale v krvi prve žrtve brezvestne politike nasilja.

Voditelji jug. fašizma bežijo.

Pod Žerjavovo zaščito je v Sloveniji pešal ugled države, zakoni se niso več spoštovali, varnost življenja in imetja je ginila, vsa dežela se je polagoma pogrezala v nered. Nikdar niso bile med slovenskim narodom razmere tako strupene in neznosne ko za časa Žerjavove vlade. Ta krivda njegove stranke ostane neizbrisno zapisana v pol. zgodovini Slovencev.

Ko je nastopila nova vlada, se je postavila odločno na stališče demokracije in zakonitosti ter napovedala boj nasilju. Odredila je, da se zločinci kaznujejo, kakor zahteva zakon in čast države izdala je ukaz, da se vse nasilne organizacije razorožijo, kajti v urejeni in kulturni državi smejo biti oboroženi le vojaki in orožniki, ne pa stranke. Ako bi se smel vsak oboroževati in klati svojega bližnjika po cestah, bi bil to konec države.

Čim se je izvršila v Jugoslaviji sprememba in se je videlo, da bi zavladala politika zakonitosti in demokracije, so zbežali, kakor čitamo, voditelji jugoslov. fašizma čez mejo in pribežali v Italijo. Ako se posreči novi vladi obnoviti veljavo zakonov in ustvariti v Sloveniji red in mir, si bo pridobila zasluge za državo in okrepila v ljudstvu čut domoljublja.

DNEVNE VESTI.

Kaj bo z zastalimi davki?

V Gorici se je mudil v sredo in v četrtek preteklega tedna finančni nadzornik Falchi, ki ga je odposlalo finančno ministerstvo, da prouči to važno vprašanje na licu mesta. Finančni nadzornik je že odposlal spomenico na finančno ministerstvo o tem važnem vprašanju.

Ta teden bo posredoval poslanec Besednjak zaradi zaostalih davkov tudi ponovno v Rimu pri finančnem ministerstvu.

V kratkem bo to vprašanje rešeno in o tem bomo poročali v „Gor. Straži.“ Če ne bo vprašanje za prizadete davkoplačevalce povoljno rešeno, bomo sporočili javnosti znane nam krivce.

Poslanec Besednjak je po naročilih Kmetsko-delavske zveze naše organizacije nastopil odločno pri fin. nadzorniku Falchiju, da se vsi zastali davki odpišejo, ker so krivični in ker naše ljudstvo ne zmore tega bremena.

Iz naše organizacije.

Odbor Političnega društva »Edinosti« v Gorici je na svoji seji dne 8. avgusta 1924. naročil poslancu dr.ju Besednjaku, da se udeleži skupne akcije z nemškimi poslanci proti znanemu odloku o omejitvi lastninskih pravic, ki pomeni za naše ljudstvo veliko pravno in gospodarsko nevarnost.

Odbor je poslancu dr.ju Besednjaku tudi naročil, da ponovno posreduje pri finančnem ministerstvu v vprašanju zastalih davkov.

Tajništvo Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

Zlorabljanje „Goriške Straže“.

Prijatelj našega lista nam piše: Z velikim veseljem in splošnim odobravanjem beremo v »Goriški Straži« odločne pozive proti plesom, ki so prava primorska kuga. Le naprej tako! Naše ljudstvo bo »Goriški Straži« za ta boj proti plesom gotovo hvaležno. — Zato je posebno grdo od onih, ki v tej zadevi »Goriško Stražo« zlorabljajo ter v njej svoje s plesom združene prireditve naznanjajo seveda tako, da zadnjo točko (ples) strahopetno zamolčijo in s tem list ter čitatelje varajo. Tako so list zlorabili z naznanilom veselice na Ajševici. Kako nedolžno se bere to naznanilo v listu, lepaki pa, ki se manj berejo, povejo šele polno resnico, da bo po predstavi — *ples* katerega so za »Stražo« previdno zamolčali. To ni lepo od strani naznaniteljev; kdor ima še dandanes to žalostno korajžo, da priredi tako neumnost, kakor je ples, naj ima tudi korajžo, da to pove in ne zlorablja s svojo strahopetnostjo med našim ljudstvom tako razširjene »Goriške Straže«, ki bi naznanila gotovo ne priobčila, ako bi vedela za ples, proti kateremu se v naše veliko veselje tako krepko bori. Seveda se zlorablja s tem tudi dobra vera vseh tistih, ki posečajo načeloma samo prireditve brez plesa. Naj torej neha taka zloraba!

Smrtna kosa.

V Drenovi pri Reki, ki je bila pri razmejitvi priznana Jugoslaviji, je umrl profesor Franc Frankovič, star 75 let. Pokojnik je dolgo vrsto let služboval na učiteljišču v Kopru in je vzgojil col rod narodno - zavednega učiteljstva. S svojim vztrajnim in plemenitim delovanjem je skoro največ pripomogel, da se je začela razvijati v Istri narodna šola. Časten mu spomin!

V znanje volilcem in našim dijakom.

Dne 8. avgusta 1924 je prejel poslanec dr. Besednjak pismo Ljudske stranke tirolskih Nemcev s pozivom, da naj se udeleži skupne akcije državnih poslancev narodnih manjšin v Italiji glede odloka, ki urejuje lastninski položaj nepremičnin v novih pokrajinah. Naša politična organizacija je sklenila, da se mora dr. Besednjak udeležiti tudi skupne akcije, kljub temu, da se je že sam odločno in nevstrašeno postavil v obrambo pravic naše zemlje.

Radi nujnega odpotovanja v Rim, ne bo mogel poslanec Besednjak sprejemati strank, kakor smo poročali v zadnji »Gor. Straži«. Ravno tako naj mu oprosti tudi naše dijaštvo, da se ne more udeležiti njegovega socialnega tečaja na Pečinah. Njegovi dve predavanji sta prevzela dr. Biteznik in urednik Janko Kralj.

Odpust letnika 1903.

Vojno ministerstvo je odredilo, da se prične s prvim septembrom odpuščanje vojakov letnika 1903 na trajen odpust. Do 19. sept. mora biti odpuščanje končano. Odpuščeni bodo vsi vojaki tega letnika, ki so doslužili 12 mesecev in ki so se odzvali pozivu. Odslužiti bodo morali 18 mesecev vojaške službe vsi oni vojaki, ki so po lastni krivdi prepozno nastopili vojaško službo.

V znamenju sloge in edinosti.

»Edinost« je priobčila uvodnik, v katerem ponatiskuje članek milanskega lista »Sera« o raznarodovanju Jugoslovanov v Italiji. V njem stoji tudi zapisano da je bivši poslanec Šček sam priznal novinarju Scocchiju, da se naše ljudstvo ne bo moglo na dolgo ustavljati raznarodovanju, ker je to neizbežen naravni zakon.

»Edinost« je te besede milanskega lista ponatisnila z debelimi črkami na prvem mestu *in se ni prav nič vprašala, je li vest resnična ali ne, in ali ni za* vsakega našega človeka *na Primorskem na prvi pogled jasno, da je kratkomalo lažnjiva, ampak je z veliko slastjo kar udarila po gospodu Ščeku. Tega ji sicer javnost ne zameri, ker je njena tankovestnost splošno znana in ker ona drugače sploh ne zna pisati, toda da bo naša javnost imela nov dokaz o lepih lastnostih nekdanjega skupnega glasila Jugoslovano v Italiji, obračamo pozornost našega ljudstva na najnovejšo brezznačajnost »Edinosti«, ki obrekuje na podlagi neresničnih poročil nam sovražnega časopisja moža, pri katerem bi se moralo uredništvo »Edinosti« in celokupni odbor tržaškega pol. društva UČITI kaj je požrtvovalnost in nesebično delo za narod.*

Tržne cene.

Dne 11. avg. so bile na goriškem trgu sledeče cene: Grozdje 2—2.30 L kg; Fižol v stročju 40—50 vin. kg; hruške 0.60—1.30 L kg; jabolka 0.80 do 1.— L kg; breskve 2.——3.— L kg; fige 1.40—1.60 L kg; ronglo 80—90 vin. kg; krompir 30—40 vin.

Prireditev v Avčah.

se je sijajno obnesla. Več prihodnjič.

Politične zanimljivosti.

Včeraj, v nedeljo sta se pripetili v Avčah in Kanalu dve značilni politični zanimivosti. Podrobnosti prihodnjič. Za danes samo: slava kanalskega fašja je izginila in bo še bolj.

Cerovškov gospod

Življenje Valentina Staniča

(Spisal: **Joža Lovrenčič**)

(Dalje.)

»Kaj pa je potreba tega, gospod, da nas bo sedaj še mer (mire = župan) poročal, da bo imel vse rojstne, poročne in mrtvaške bukve on, da moramo imeti v občini še mirovnega sodnika, ki naj razsoja prepire med nami, pa še kancelarja in še policijske policaje!«

»Glede porok in tega res ni prav,« je odgovarjal gospod, »pa, kaj čemo! Kar uči vera in cerkev vseeno lahko izvršimo in to je glavno. Glede mirovnega sodnika, kancelarja in policajev pa bodite le zadovoljni!«

In minilo je prvo leto in ljudje so se uživeli v nove razmere. Nič jim ni bilo hudega. Videli in spoznali so, da je gospod prav govoril. Edino, kar je zadelo to in ono hišo in povzročalo skrb in strah in žalost, je bil Napoleonov pohod v Rusijo. Ta in oni fant in še mož je moral v francoski uniformi daleč, daleč od doma.

Gospod je tolažil, bodril in pripovedoval, kar je bral novic v listih, ki jih dobival iz Ljubljane in od drugod.

IX.

Za novi rod.

Dosti dela in opravila je imel gospod Valentin med vojnimi zmedami, dosti tudi sicer, saj je bil pastir verni fari ki je štela čez dvatisoč duš, a vendar se ni strašil truda in zbiral je v farovžu otroke ki se jih je nabralo toliko, da je bila prostorna soba skoraj pretesna. Videl je, da bo v Ročinju še vse večje zanimanje za šolo in zato je ugibal, kako bi bil njegov pouk čim uspešnejši. Z ono priprostostjo kakor si je pomagal na Banjšicah bi šlo prepočasi.

Stopil je v Kanal k staremu dekanu.

»Veselje je v Ročinju z otroki. Bistri so in radi se učijo. Olajšal bi jim rad učenje s knjigami a kod jih dobiti in kakšne?«

»Nič lažjega,« je rekel dekan. »V Ljubljani poznam kanonika Jožefa Wallanda, ki ima opravka s šolskimi stvarmi. Nanj se obrnite in ga prosite za početne knjige, ki jih tam rabijo za prve šole.«

In gospoda sta še posedela, pretresla stanovske in obče prilike in dekan prvič je menil, pol v šali, pol za res:

»Gospod sosed, iz Banjšic v Ročinj, iz Ročinja v Kanal! Star sem, ne bom več dolgo!«

»Kaj ne!« je ugovarjal ročinjski. »K Sveti Ani vas ne ponesejo še!« V Gorico Vas znajo poklicati za korarja, potem že, da ne boste več dolgo tu!«

»Nič, nič! Le mislite na Kanal; takega naslednika kot ste vi bi želel!«

Ko se je gospod Valentin odpravljal, je vstal tudi dekan, vzel palico in dejal:

»Malo vas spremim!«

In sta šla gospoda čez most, ki je kljuboval kar so pomnili še tako velikim povodnjim, da je Soča pljuskala čezenj. Iz stene v steno se je bočil, podprt od srednjega stebra, ki je bil trden kakor živa skala na katero so ga zgradili. Vezal je dva svetova; da ga ni bilo, desni breg bi bil odrezan od svojega srca - matere Gorice, ki je dan za dnevom, od tedna do tedna in zlasti o semanjih dneh čakala svoje otroke, da jim da, kar rabijo, in sprejme, kar ji prinesejo.

»Ko je tekla meja tod ob Soči,« je povzel dekan, »se mi je zdelo, kakor bi živo telo razklali na dvoje!«

»Na zemljo mislijo pri sklepanju pogodb in miru in ne na prebivalstvo, ki jo oživlja. Še čede ovac na pašniku ni mogoče ločiti, pa bi ljudstvo enega jezika in ene krvi, ki ga druži in veže preteklost, sedanjost in prihodnost!«

»Francozi, se zdi, to razumejo. Enoten narod so v državi in ne morejo razumeti, kako bi ne smel drugi narod biti združen in se v celoti razvijati in živeti. Odtod Ilirija, ki ji daj Bog dolgo življenje! Diplomatska poteza Napoleonova je seve tudi, a takih potez, ki ne bolijo, ki ne režejo in so naravne, mora biti človek vesel in jih pozdravljati.«

(Dalje.)

Odbor društva Skalnica

bo imel sejo v nedeljo dne 17. avg. ob 4.30 pop. v društvenih prostorih, ulica Mamelli 5. *Predsedništvo.*

Velika železniška nesreča.

Iz Varšave poročajo, da je v tamošnji bližini trčil osebni vlak na eno lokomotivo. Sunek je bil tako močan, da je bil osebni vlak popolnoma razdejan. Nesreča je zahtevala 59 mrtvih in ranjenih. Zakrivila sta jo dva čuvaja, ki sta bila aretirana.

Velikanske poplave na Japonskem.

Japonsko ,kraljstvo solnca, je deletela zopet strahovita prirodna nesreča. V bližini glavnega mesta Tokio, ki je bilo, kakor znano, skoro docela porušeno vsled silovitega potresa, so nastali grozni viharji, ki so povzročili silne poplave. Kakor poročajo listi je 2000 poslopij porušenih in več stotin mrtvecev.

Popravek.

V odgovorih tajništva Pol. dr. »Edinosti« v Gorici v zadnji številki se nam je pri odgovoru na vprašanje g. Martina Č. iz Loga vrinila neljuba tiskovna pomota. Naše poročilo se glasi, da mora biti prijavljena terjatev najpozneje do 31. avgusta, v resnici se pa mora zgoditi to najpozneje do *21. avgusta* t. l. Toliko prizadetim v znanje.

Darovi.

Ob priliki srebrne maše g. Josipa Abrama pri Sv. Luciji so darovali c. gostje: 65 L za Dijaško Matico, 65 L za Sirotišče in 65 L za Alojzijevišče.

Za *»Alojzijevišče«:* Vlč. g. Josip Kos, kurat v Gaberju, 45.— L. Prisrčna hvala!

Za *»Slovensko sirotišče«:* Neimenovana Kozanjka iz Benetk 50 L, A. B., Kozana 15 L. — Bog stotero povrni! Spominjajte se o vseh priložnostih — žalostnih in veselih — Slovenskega sirotišča!

Listnica uredništva.

Vdova, Idrija: Obrnite se z vlogo na poštno ravnateljstvo v Trst. Po odgovoru boste vedeli uravnati nadaljne postopanje. (Direzione Poste e Telegrafi, Trieste).

Šturje - Fužine: Ker je sodna preiskava v teku, trenutno ne moremo priobčiti. Oglasite se še!

Kaj je novega na deželi?

Št. Peter pri Gorici.

V petek, dne 15. t. m. (na praznik Vnebovzetja) priredi pevsko izobraževalno društvo »Prešen« v Št. Petru pri Gorici veliko vrtno veselico na dvorišču »Kmet. zadruge«. Razen domačega, bodo sodelovali tudi goriški, biljenski, vogerski in orehovski zbori. Na sporedu sta dve šaloigri in en kuplet. Pri prireditvi sodeluje tudi Godbeni krožek iz Gorice.

* * *

Dopisniku v »Novi Dobi« odgovarjam podpisani sledeče: Izkaz o odvzeti kotlovini imam g. dopisniku na razpolago. Pozivljam njega in vsakega, ki misli, da se mu godi kaka krivica glede odvzete kotlovine, pa tudi najemnine, naj se pritoži pri županstvu; tam vpričo g. viteza sem pripravljen dati vsakemu potrebna pojasnila in odgovor. Kar se pa tiče aprovizacije, naj se obrne na I. Krajnika, ki je v komisarjevi trgovini, on mu bo že povedal, kako sem jaz oskrbel, da je bilo naše ljudstvo dobro preskrbljeno. O svojem poštenju nočem, da bi mi kdo delal po krivici očitke in za nje odgovarjam vsakomur. Moje ime, čast in poštenje moje družine mi je bilo vedno nad vse.

Fr. Černic.

Polaganje temeljnega kamena za novo cerkev v Števerjanu.

V nedeljo je mons. Berlot ob asistenci okoliških duhovnikov blagoslovil temeljni kamen nove cerkve. Z veseljem je temu prisostvovala cela fara in mnogo okoličanov. Cerkev se bo dvigala na prejšnjem mestu, samo še veliko lepša nego prej, ker bo zidana v bazilikalnem slogu in v treh ladjah. Slovesnosti je prisostvoval v imenu obnovitvene oblasti tudi kom. D'Orlando s spremstvom.

Lokve.

Pri nas smo se dolgo pripravljali na posebno slavnost. Preteklo nedeljo se je ista konečno izvršila. V cerkev so prišli šolarji z novo zastavico. Spremljali so jih domači in bližnji učitelji z goriškim podprefektom in šolskim nadzornikom na čelu. Častno stražo sta delala trnovski in čepovanski fašjo. Navzočih je bilo tudi mnogo letoviščarjev in kar je poglavitno: vojaška godba. Po službi božji je bila pred cerkvijo blagoslovljena zastavica. Da pri tem niso smeli manjkati razni govorniki, je umevno. Najbolj je mučil poslušalce lokvarski laški učitelj, ki se piše s »čič« na koncu. Zimska burja ga je prinesla od nekod. Njegov vojaški nastop in večkratno povdarjanje, da ima težak položaj, razumemo prav dobro. Postavljal se je z uspehi, ki jih je dosegel. Če čuti v tem kako zadoščenje, mu ga nočemo kratiti. Odkritosrčno pa pomilujemo otroke, na račun katerih se skuša delati politika.

Čepovan.

Pri nas se po težkem fašistovskem pritisku, ki nas je tlačil izza časov državnozborskih volitev kot môra, počasi boljšajo razmere. Fašio je izgubil na ugledu in se njegove vrste vedno bolj redčijo. Sedaj o počitnicah ni prost le naš g. učitelj, temveč se je oddahnila tudi naša nežna mladina. Upamo, da bo to boljšanje razmer trajno.

Malo Kojsko in veliko Dobrovo.

Županstvo Kojsko v Brdih ali kakor nekaj časa sem pišejo: Šmartno-Kojsko, je obsežno, Kojsko pa premalo v sredi. Zato oddaljenejši občani zahtevajo, naj se občinski urad prenese bolj na sredo. Seveda Kojščanom to ni prav. Zaprosili so v Števerjanu, naj jih tam vzamejo v naročje. Števerjanci so zadovoljni. Med tem so pa v Vipolžah že imeli notarja, pred katerim so se podpisavali, odstopijo od Kojskega in se združijo z Medano. Eni Vipolžci so pa za Dobrovo, kjer se ustanavlja velika občina. Če bi šlo po želji Dobrovcev, bi k sedanji občini Biljana pristopile od Kojskega Vipolže, Vedrijan, Višnjevik in precejšen del Kožbane. Mernik naj bi šel v Prapetno. Seveda so eni za to, drugi pa nasprotni. Imeli smo posvetovanja, seje, deputacije, obljube, strašenja. Iz vsega tega mešanja najbrže ne bo ne polente ne kruha, ampak le redek močnik.

Iz Cerkna.

Ko smo praznovali letos sveto Ano, smo poleg drugega veselja imeli tudi to zadoščenje, da je velerodnega gospoda komisarja dr.ja Jerabeka nekega dne v Cerknem zmanjkalo.

Ko se je ta novica zaznala, je bilo med nami obče veselje. Tistemu paru domačinov pa, ki so trobili v njegov rog, je zmanjkalo sape.

Komisar je sicer vedno komisar, toda novi naš komisar bo gotovo boljši, ker bi slabši kot Jerabek sploh ne mogel biti.

Iz Sv. Križa.

Našemu komisarju Luliku je odzvonilo. Slišijo se govorice, da je odstopil sam. Kakor koli, njegove glorije je konec.

Medveščček je najbrž čakal na Lulikovo dedščino. Po usoda je šla tudi preko njega.

Danes imamo nekega komisarja iz Gorice. Lulik pa išče »pašaport«.

Tako žalostno je končalo paševanje Lulikovo. Je pač dobesedno, da mora biti vsakega nasilja enkrat konec. Novega komisarja ne poznamo, mož pa naj si vzame vsekakor k srcu Lulikov konec.

Baška dolina.

Ob času volitev so prihajali novi odrešeniki in ponujali svoj komunizem prav po ceni. Kdor kupi, so rekli, bo imel boljši zaslužek, boljši kruh in boljše čase. Mnogi so šli komunistom na lim. Videli pa so, da so opeharjeni, kajti zaslužka ni bilo in vsi upi na boljše časo so splavali po Bači. Komunisti so se pa skrili. Po dolgem času so prišli za ponujalci komunizma njegovi razlagalci, pa prekasno. Bili so nekateri prijazni in so imeli mogoče zares dobre namene. Drugi pa so bili bolj surovi in imeli so burklje. Oboje so ljudje poslušali. Pa kruha in zaslužka še ni bilo. Slednjih so ljudje sprevideli in rekli tako: Ako nočemo, da nam bo pomagano, si moramo pomagati sami. Odšli so v Francijo in dobili nekateri dobro, drugi slabšo službo. Pravijo, da ni vse tako drago kakor doma in se torej da živeti. Nekateri pa tudi v Franciji niso zadovoljni in ne bodo nikjer na svetu, ako iščejo le prelahko delo in prevelik zaslužek. Takim ne morejo pomagati ne prijatelji ne nasprotniki komunizma.

Medana.

Dne 6. t. m. se je poročil g. Jožef Kocina, sin tukajšnjega posestnika in trgovca z gdč. Olgo Kristjančič. Večerna zabava je bila zelo živahna in vesela. Prepeval je domači pevski zbor naše krasne narodne pesmi. Pri svatovski večerji se je nabralo za Slovensko sirotišče in Semenišče L 107.50. Mlademu paru želimo obilo božjega blagoslova!

Iz Komna.

V petek 15. avgusta bodo prihajali od vseh strani Krasa in Vipave romarji k Devici Mariji v Oberšljan. Že v četrtek popoldne se bo spovedovalo v župni cerkvi v Komnu. V petek zjutraj od 5. ure spovedovanje pri Devici Mariji. Ob 6. I. sv. maša — govor — skupno sv. obhajilo. Ob 10. govor — slovesna sv. maša. Popoldan ob 2.30 govor — procesija s kipom Bl. Device Marije v župno cerkev v Komen — sklepni govor — sv. blagoslov.

Kozaršče pri Volčah.

Že zopet nas je obiskala kruta smrt. Pobrala je iz naše srede 26 letnega mladeniča Alojzija Krajnika. Bolehal je dalje časa. Bil je miroljuben in značajen fant ter ga je vse rado imelo, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Počivaj v miru!

Iz Idrije.

Pogreša se že 8 dni 15 letni Franc Miklavčič iz Idrije h. štv. 572, čevljarski vajenec. Visok je 1.50 m svitlih las, višnjevih oči, oblečen v zelenkasto suknjo in v temnih hlačah. Kdor bi kaj vedel o njem, se naproša, da bi blagovolil takoj sporočiti njegovi materi Mariji vd. Miklavčič v Idriji h. št. 572. Ker je tudi mogoče, da je odšel v Jugoslavijo se naproša, da bi to obvestilo blagovolilo objaviti tudi tam, časopisje, zakar bo obupana mati jako hvaležna!

Gospodarstvo.

Zadružništvo v Sloveniji.

Zadružna zveza v Ljubljani

je štela koncem leta 1923 skupno 508 priključenih zadrug, od katerih je bilo 276 kreditnih zadrug (hranilnic), 81 nabavnih in konsumnih zadrug, 24 mlekarskih, 25 kmetijsko - strojnih, 35 živinorejskh, 15 elektrostrojnih, 8 stavbinskih, 26 obrtnih in 18 drugih zadrug. Tekom leta je pristopilo k Zvezi 20 novih zadrug, odstopile pa 4 in likvidiralo 13 zadrug.

Zveza je imela v leta 1923 313.977.064.98 Din. prometa. 86.735 Din. deležne glavnice in 8154.13 Din. čistega dobička. Celotni čisti dobiček je bil glasom sklepa občnega zbora, ki se je vršil dne 22. maja pripisan k rezervnemu fondu, ki dosega s tem 123,013.21 Din. Vloge članic so znašale nad 61 milj. dinarjev, krediti članicam pa 41 milj. dinarjev.

Zadružna zveza v Celju

je imela koncem leta 1923 skupno 169 včlanjenih zadrug, od katerih je bilo 60 rajfajznovk, 36 posojilnic (Schulze - Delitsch), 5 mlekarskih, 2 kletarski, 11 živinorejskih, 5 pašniških, 7 kmetijskih nabavnih in prodajnih, 5 konsumnih, 9 elektraran, 16 raznih obrtnih zadrug. Denarni promet je znašal 58 milj. dinarjev. Deležna glavnica je znašala koncem l. 55,722.50 Din., vloge v tekočem računu skoraj 6 milj. din., krediti v tekočem računu malo manj. V l. 1923 je imela Zveza 95.820 Din. čistega dobička, ki da skupno s prejšnjimi rezervnim fondom rezervo nad 285.000 Din.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani

je imela koncem leta1923 skupno 96 včlanjenih zadrug. Od teh 96 zadrug ima v Ljubljani svoj sedež 26 različnih zadrug. Med včlanjenimi zadrugami je 36 hranilnic, 16 nabavnih in prodajnih zadrug, 6 živinorejskih, 9 obrtniških, 4 mlekarske, ostale so različne zadruge. Deležna glavnica je znašala koncem leta 1923 25.920 Din., vloge na tekočem računu 4.200.000 Din, krediti v tekočem računu pa 1,950.000 Din.

* * *

„Gospodarski list“

za mesec avgust, ki je ravnokar izšel, ima sledečo vsebino: France Magajna: Fizika v kmetijstvu. — Pegan: Vremenski preroki. — L. Veličogna: Živinorejsko vprašanje v ajdovskem in idrijskem okraju. — Uredništvo: Deželni kmetijski urad. — P. Vallig: Goriška vina na razstavi v Padovi. — Č.: Prasičja kuga. — Breskvin sad. — Koruzna snet. — Grahar, fižolar in grahov sukač. — Peronospora na grozdju. — Dr. J. L.: Čebelarska opravila v avgustu. — Jos. Božič: Lesena trčalka (točilo). — Vprašanja in odgovori. — Kaj delamo v mesecu avgustu? — Gospodarsi drobiž.

Za konjerejce.

Na ljubljanskem vzorčnem velesejmu, ki se bo vršil od 15. do 25. avgusta t. l.bo prirejena tudi razstava konj in sicer v nedeljo 24. avgusta. Ta razstava vzbuja upravičeno zanimanje v najširših krogih, nele med razstavljalci konj in med konjerejci sploh, ampak tudi med obiskovalci velesejma. Saj bo ta razstava tudi prva te vrste v Ljubljani. Od vseh strani se priglašajo konjerejci, da tekmujejo s svojimi živalmi za premije. Poleg številnih plemenskih in drugih konj za ježo in za uprego, je priglašenih tudi nad 30 žrebcev težkih in lahkih pasem. Poleg konjske razstave bo uprizorjena tudi posebna lovsko-planinska in v posebnih zgradbah tudi higijenska razstva zvezana s predavanji in kinofilmi. Ker je za udeležnike iz Italije tudi kraljevina Italija dovolila na svojih železnicah 30% popust, v Jugoslaviji pa imajo 50%, tudi na brzovlakih, in stane vizumska pristojbina samo Din. 10 v srebru, priporočamo vsakemu, da si ogleda to velevažno narodno - gospodarsko prireditev. Legitimacija stane Din. 50 in se prodaja pri podružnicah Ljubljanske kreditne banke v Trstu in Gorici.

Ljubljanski velesejem.

Iz pisarne Ljubljanskega velesejma smo prejeli in objavljamo:

Po osvobojenju se je razmahnilo v novi mladi državi zdravo stremljenje po razvoju domače trgovine in industrije. Poleg mnogih zdravih in legalnih podjetij, katera so nam ustvarila prestiž vpoštevanja vrednih poslovnih inicijatorjev, trgovcev in ustvariteljev nove industrije se je pred približno 3 leti pojavila ideja vzorčnega velesejma. Ta ideja ni važna samo s stališča trgovca, prodajalca, ampak v marsikaterem pogledu važnejša kot misijonarka za obveščanje celega tujega merkantilnega miljeja, ki se interesira za našo trgovsko - industrijsko produkcijo. Sistematično in dobro organizirane izložbe razstavljenih izdelkov naše obrti, trgovine, industrije in tehnike vseh kategorij nam ne dajo samo točen pregled o naši naraščajoči ekonomski sili, ampak omogočajo tudi medsebojno poznavanje ljudi, krajev, produktov in izdelkov, ki so nam bili le deloma, v največ slučajih pa popolnoma neznani.

Na podlagi te kulturne pojave informiramo o našem napredku dela in gospodarstva vse inozemstvo potom neštetih inozemskih obiskovalcev, ki nas vsakoletno posetijo. Kdor bo posetil IV. Ljubljanski velesejm, kateri začenja 15. avgusta t. l. v Ljubljani, se bo čudil, ko bo med najrazličnejšimi paviljoni našel paviljone vseh strok in obrti naših državljanov, razven tega pa v mnogih tudi raznolika industr. zastopstva tujine. Obiskovalec se bo lahko prepričal, kje je v naši domovini premoč jugosl. industrije. Ljubljanski velesejm bo najrealnejši manifest našega osvobojenja izpod jarma tuje industrije, obrti, tehnike in pa tudi trgovine, ki nas žalibog deloma še vedno izžema, osobito v južnih krajih naše domovine. Zato svetujemo vsakemu, da pohiti k nam, kjer bo iskreno sprejet ter odnese od tod najlepše spomine.

Posetite IV. Ljubljanski velesejm od 15. do 25. avgusta 1924. Tu lahko nakupite vse kar potrebujete v svojem gospodinjstvu, kar potrebuje industrijalec za svoje tvornice, obrtnik za svojo obrt, kmet za svoje poljedelstvo. Blago bo izloženo v 21 velikih skupinah. Zbirališče predstavnikov naše nacijonalne privrede.

50% popust v vseh razredih za običajne potniške in brzovlake, izvzemši S. O. in brzovlake št. 3—6 na progi Beograd — Zagreb. Na parobrodih jugosl. parobrod. družb se plača nižji razred uporablja pa višji. Legitamacije, na podlagi katerih se je deležen teh ugodnosti, se dobijo povsod pri denarnih zavodih in častnih zastopnikih a Din. 50.

Širite „Goriško Stražo“!

Poslano.*)

Pošteni javnosti v pojasnilo.

Ferlat in njegova čedna družbica so se zagnali v predzadnji številki »Gor. Str.« s tako brezsramno infamijo proti moji časti, da ne zaslužijo drugega odgovora kakor kazensko tožbo radi žaljenja časti in da bi zaslužili za poplačilo — pasji bič! Kazenska tožba je vložena in prostovoljno sem jim dovolil dokaz resnice za njih klevete.

Povedal sem že enkrat na tem mestu, da ta družbica »verbov« in dobičkarjev ne more umazati moje časti. Nemec bi rekel: Wie der Schelm selbst ist, so denkt er von anderen! Ali po slovensko: »Kdor ima škatljo, daja tobak!«

Ne radi te družbice temveč radi poštene javnosti podajam le nekaj pojasnil, ker nimam ne časa ne denarja, da bi ga trosil za daljšo polemiko.

Ferlata lomi jeza in besnost, da gleda v tla povsod in koder hodi, ker smo ravno jaz in oba Vižintina (Željko in Ivan) tista trojica, ki ga je pregnala od občinskega tajnikovanja in obč. aprovizacije v Sovodnjah, pri čemur sta krepko pomagala (o ironija usode!) njegov sedanji zvesti tovariš Jože Cearo in njegova žena Franca; ki ga je pognala po treh letih zanemarjanja ljudske šole iz trafike poučevat v Rupo; ki je preprečila, da ni postal voditelj obrtne nadaljevalne šole v Mirnu in ki mu je v obrambo koristi sedmih delavnih članov proti kapitalističnim parasitom iztrgala iz rok likvidacijo »Stavbene zadruge Miren - Sovodnje«; ki je s tem tudi preprečila, da bi Ferlat pekel in cvrl mastno pečenko deleža ca. L 18.000.—, ki je pomotoma vpisan na ime njegove žene Ide in ki ni njen temveč denar dedičev pok. Jožefa Mozetič; ki je preprečila, da bi on »operiral« z jamstvom od L 18.000.— ca., ki ga je prevzela Ida za zidanje hiše svojega očeta. Ferlatu ni prijetno, da ga je ta, od njega prokleta trojica, že opetovano, a brezuspešno tirjala, naj predloži točen obračun njegovega »likvidovanja«; — kajti po njegovi lastni navedbi je inkasiral za zadrugo več ko L 65.000, a kam je šel ta denar, še danes ne vemo! Javnost, v tem najdeš ključ in vse pojasnilo Ferlatove gonje in besnosti!

Cela javnost, ki me pozna, ve, da lakomnost ni moja »čednost« in da nisem nikdar silil ne h koritu ne k jaslim, ker je to nekaj živinskega (saj v koritu žrejo prešiči, v jaslih osli in druge živali). Kdo je bil dolgo vrsto let ob »koritu« Kodermačeve družine in kdo se je po čudnih križevih potih priboril k »jaslim« premoženja pok. Jožefa Mozetič, če ne Antonio Ferlatti, ki se je nekoč pisal Ante Ferlat? Kaj je bila in kaj je ljudska šola v Rupi njemu mar?! Tudi če se ni poučevalo in tudi če se redno ne poučuje, glavno je bilo in je, da se vleče plača!

. Ferlat, zakaj hodiš na solnce z maslom na glavi t. j. zakaj očitaš po nedolžnem drugim koritarstvo, ko tičiš sam v njem od mladih nog do sivih las!

Jaz sem prevzel vodstvo likvidacije in borbe večine (sedmih) članov Stavbene zadruge Miren - Sovodnje proti manjšini (štirih) na njih *večkratne prošnje* in sicer ker je Ferlat sam izjavil, da hoče izvesti likvidacijo le v korist svojih štirih pajdašev. To vodstvo sem prevzel nadalje pod izrecnim pogojem, da se takoj nastavi kot uradnik g. Ivo Vižintin, kateremu ne seže F. v knjigovodstvu in v poznanju poslov Stavbene zadruge niti do prvega člena na levi nogi, tisti Ivo Vižintin, ki je bil prava desna roka delavnega Justa Chermetz, katerega ne morejo doseči brezmiselna klevetanja, ker je mož pošten od nog do glave.

Ko smo prevzeli likvidacijo Stavbene zadruge, smo našli 9 tožb in med temi eno Ide Ferlat in eno Ivana Beltram, vsaka za ca. L 20.000. — in zadruga je radi zanikarnosti Ferlata stala tik pred konkurzom. Ustavili smo vse tožbe, plačali smo upnikom nad L 50.000.— ter dvignili smo kredit zadruge in če ne bi bil z dnem 24. m. m. nesrečni človek F. začel besne gonje, bi bile tekom avgusta likvidirane vse tirjatve in vsi dolgovi Stavbene zadruge Miren - Sovodnje. Res je, da gre vse narobe, kjer se pojavi konfuzni človek!

Je *neresnica* in kričava baharija, da je Ferlat plačal L. 65.000.— dolgov St. zadruge. Naj dokaže, če more! Zakaj noče položiti računa, zakaj je odklonil vabilo, da naj pride poročat na občni zbor? — Kričavi bahači, skrijte se!

Je *debela laž* in nesramna trditev, da bi bil jaz imel pri Stavbeni zadrugi kak račun v znesku L 12.000.—. To je zlobno zavijanje. Zadeva se tiče nekega provizoričnega predujma moje svakinje, ki ga ni zadruga vojnih oškodovancev spremenila v reden predujm. Ferlat naj dokaže, da sem bil ali da sem jaz dolžan Stavbeni zadrugi *eno* samo stotinko in plačam za katerikoli dober namen L 1000.—!

Pribijem še samo to: Cearo, Žigon in J. Batistič niso več člani zadruge od 31. 12. 1923. Prva dva sta izstopila, ker jima je pretila nezaupnica in poslednji je bil izključen. — Zadnji občni zbor dne 3. t. m. je izključil kot škodljivce še: I. Ferlat, I. Beltram, P. Ursič in (njih žrtev) V. Batistič. Sedaj je ozračje čisto! Ferlatu je izrekel občni zbor grajo in nezaupnico in dne 4. t. m. je bil vložen na goriškem tribunalu predlog za ponovni vpis našega likvidacijskega odbora, tako da ima sklep tržaškega sodišča še samo zgodovinsko vrednost in ga lahko denete v okvir ter premišljujete o minljivosti posvetne slave: Kak luštno je bilo, ko ste Vi »likvidirali«. — Ali sedaj: Veselje je preč, likvidirali ne bodete več, čaka vas še samo *sodni dan obračuna!*

Mnogim izmed imenovane družbe sem dal že marsikateri dober svet. Čeravno ga radi nehvaležnosti ne zaslužite, evo Vam še enega! Pojdite vsi in sicer kmalu, h kovaču Ferletiču in prosite ga, naj vam izdere iz nosa obroč, za katerega vas Ferlat že dolgo vlači!

V Mirnu, dne 6. avgusta 1924.

Dr. Leopold Bobič,
likvidator Stavbenega zadruge Miren - Sovodnje.

* * *

Gg.om Ferlatu in bivšim članom Stavbene zadruge Miren-Sovodnje J. Cearo. I. Beltramu, V. in J. Batističu, Fr. Žigonu in P. Ursiču.

Na Vaše grdo obrekovanje v Vašem »Poslanem« v »Goriški Straži« z dne 4. t. m., lažnjivo natolcevanje in nesramno gonjo proti naši Stavbeni zadrugi naj Vam bo v kratek odgovor povedano, da ste Vi kot prejšnji likvidatorji spravili zadrugo z nemarnim in pristranskim delovanjem na rob propada ter kmalu v konkurz. Zgodilo bi se prav kmalu, kakor nam je takratni vodja likvidacije Ferlat rekel, da mu bodemo morali mi člani prinesti še svoje postelje, ker ne bode dovolj kritja.

Glede sedanjih likvidatorjev gg. dr. Leop. Bobič in Željka Vižintin ter zadružnega uradnika Ivo Vižintina poudarimo samo toliko, da so oni z neumornim, nepristranskim in veščim delom rešili Stavbeno zadrugo poloma in da sta nam prva dva dala svojo pomoč šele na večkratne prošnje, ko smo bili od Vas kmalu udušeni in brez vsakih pravic.

Za to jim bomo vedno hvaležni in naj jim bo to v čast in ponos, da so se zavzeli za nas.

Ravno za to, ker bi hoteli Vi brez nas po svoje »gospodariti«, Vam to ne gre v Vaše častite glave.

Nad vse nesramna laž pa je trditev, da je bil dr. Bobič kedaj pozvan, naj vrne L 12.000.— za nj. račun, ker dr. Bobič sploh ni imel nikakih opravil z našo Stavbeno zadrugo, še manj pa da bi nam on bil kaj dolgoval.

Da ste pa v 7 mesecih izplačali nad 65.000.— lir dolga, nas bi jako veselilo; ali verjeli bodemo šele, ko nam pokažete tudi tozadevne dokumente.

Bog ne plačuje vsako soboto, ali Vašo satansko zlobo poplača gotovo!

V Mirnu, dne 6. avgusta 1924.

Načelstvo in člani Stavbene zadruge Miren-Sovodnje: *Avg. Pelikan, Franc Kosič, J. Chermetz* po zastopniku, *Angel Bon, Josip Bon, Alojzij Pelikan in Ivo Vižintin.*

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

ANTON POBERAJ, mlinar in mizarski mojster v Solkanu, priporoča svoj elektrostrojni mlin, ki se nahaja v ulici S. Gregorčiča v bližini občinske hiše. Melje hitro in po ceni.

KMETIJSKO DRUŠTVO v Vipavi (Vipacco) ima v svoji zalogi izvrstna domača, garantirano pristna vipavska vina, katera oddaja po zmernih cenah. V zalogi so tudi sortirana vina, renski rizling in zelen. Pri odjemih nad 10 hl znaten popust.

„Konsorcij stavbenih zadrug v Gorici“
reg. z. z omej. z.

Vsled sklepa Kr. Tribunala v Gorici z dne 10. junija 1924 Form. 13-22 Cons. 161-1 je bila vpisana razpustitev stavbene zadruge, zaključena na občnem zboru v Gorici, dne 31. januarja 1924.

V smislu § 40 zadružnega zakona, pozivajo se upniki, da se oglasijo pri likvidatorju Ludoviku Brešan, Podgora - Piedimonte del Calvario.

Gorica, dne 25. julija 1924.

Zdravnik
dr. RADO SFILIGOJ
se je preselil
na Travnik št. 5, I.
(nasproti lekarne).

Naš zobozdravnik
doktor Lojz Kraigher
specialist za bolezni v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v GORICI - na Travniku 20.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)
Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchert Z Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

Prva slovenska tvrdka
JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)
priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne ‚MUNDLOS‘, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijiskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.
Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju.
Lastna mehanična delavnica in popravljavnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).